
PERFUMY

-
- n Perfumy – ³¹ czna nazwa kosmetyków, których jedynym zadaniem jest nadawanie różnym obiektom (zwykle cia³u cz³owieka) przyjemnego i d³ugo utrzymuj¹ tego się zapachu.
 - n Czasami s³owo to używane jest także w znaczeniu wy³¹ cznie produktów, w których substancje zapachowe s¹ silnie skoncentrowane, a ilo³o rozpuszczalnika jest ograniczona do absolutnego minimum.

-
- n Perfumy składają się z mieszaniny związków zapachowych, które są nazywane olejkami zapachowymi, dodatków homogenizujących i wzmacniaczy oraz rozpuszczalnika, którym zazwyczaj jest etanol lub mieszanina lekkich alkoholi alifatycznych. W zależności od ilości rozpuszczalnika różnią się perfumy wacowe (skoncentrowane), wody perfumowane i wody toaletowe.
 - n Po wylaniu lub wtarciu ich w powierzchnię alkohol szybko paruje, a na powierzchni zostają tylko olejki zapachowe i dodatki wzmacniacze, które powoli są uwalniane do powietrza, powodując wrażenie przyjemnego zapachu.

Główny składniki

- n Olejki zapachowe pozyskuje się poprzez ekstrakcję i zatężanie czynników zapachowych z wybranych części roślin (oraz rzadziej zwierząt), jak np. kwiat jaśminu, liście mięty itp., lub (obecnie znacznie częściej) poprzez odpowiednie mieszanie syntetycznych związków chemicznych posiadających silny zapach.
- n W zależności od zawartości olejków zapachowych stosuje się następujące nazewnictwo:
 - q *parfum* (perfumy) – 15-30%
 - q *eau de parfum* (woda perfumowana) skrót EDP – 10-15%
 - q *eau de toilette* (woda toaletowa) skrót EDT – 5-10%
 - q *eau de Cologne* (woda kolońska) skrót EDC – 3-5%
 - q *eau fraîche* (woda odświeżająca) – 1-3%

-
- n Środki wzmacniają ce to wysoko wrz ce, ma³o lotne zwi¹zki chemiczne lub naturalne produkty o podobnych w³asnościach, które same nie posiadaj¹ zbyt intensywnego zapachu (bardzo często jest to zapach sam w sobie nieprzyjemny), ale posiadaj¹ zdolno³ść wzmacniania zapachu olejków, mniej więcej tak, jak dodawanie soli do potraw wzmacnia inne smaki. Do sztucznych ³rodków wzmacniaj¹cych zalicza się m.in. merkaptany i aminy o dużej masie cz¹steczkowej, zaś do naturalnych kastoreum, ambrê, cybet i piżmo.
-

-
- n Zadaniem emulgatorów homogenizujących jest uzyskanie jednolitego, nierozwarstwiającego się roztworu mieszaniny związków chemicznych i olejków, które często nie mieszają się z sobą. Najczęściej stosuje się tu mieszaniny ciekłych tłuszczów pochodzenia naturalnego zwane balsamami. Współcześnie coraz częściej jednak zastępuje się je zupełnie bezwonnymi polimerami. Niektóre naturalne emulgatory wzmacniające, takie jak tran czy ambergris, pełni jednocześnie rolę emulgatorów homogenizujących.
-

Skład i opracowywanie kompozycji zapachowej

- n Mieszanka olejków i środków wzmacniających jest nazywana często kompozycją zapachową. Kompozycja ta decyduje o specyficznym zapachu, który jednoznacznie kojarzy się z daną marką perfum, jest więc ona ich "istotą" decydującą o walorach użytkowych tego produktu. Jedną i tę samą kompozycję można wykorzystywać również w wielu różnych, "perfumowanych" produktach kosmetycznych.

-
- n Tworzenie kompozycji zapachowych jest swojego rodzaju sztuk¹, któr¹ zajmuje się kilkadziesi¹ t tysiêcy ludzi na ca³ym świecie. Ludzie o szczególnych predyspozycjach do tworzenia tych kompozycji nazywaj¹ się w branży "nosami". "Nosy" nie posiadaj¹ zwykle bardziej wyczulonego wêchu od przeciętnych ludzi, lecz raczej maj¹ bardzo rozwiniêt¹ zdolnoœci psychiczn¹ zwan¹ wyobraŹni¹ zapachow¹.

-
- n Kompozycje zapachowe składają się zazwyczaj z mieszaniny kilkunastu, a nawet kilkudziesięciu składników, z których część jest pochodzenia naturalnego, a część syntetyczne związki chemiczne. Składniki te dzieli się na tzw. nuty zapachowe: nutę bazową, średnią, i wysoką.
 - n Nutą bazową to składniki, które są najwolniej uwalniane do powietrza. W jej skład wchodzi zazwyczaj etodki wzmacniające oraz "najcięższe" składniki olejków zapachowych. Nutą bazową, jakkolwiek czuje się ją niezbyt intensywnie, ma decydujące znaczenie dla charakteru danej kompozycji. W nutce tej coraz częściej wykorzystuje się też związki chemiczne, które same z siebie nie pachną, ale które w wyniku kontaktu z potem lub wilgocią z powietrza ulegają rozkładowi z wydzielaniem związku pachnącego. W ten sposób można "przemycać" do nuty bazowej składniki, które wcześniej mogły występować jedynie w nutce wysokiej.

-
- n Nuta średnia, zwana też nutą cząsteczkową lub nutą sercową, składa się ze związków zapachowych o średniej lotności i zwykle dość słabej intensywności zapachu. Nuta ta w wielu kompozycjach nie jest w ogóle świadomie odczuwana, ale bez niej kompozycja byłaby niepełna, a nuty bazowe i nuty wysokie odczuwałyby się jako dwa, zupełnie odrębne zapachy.
 - n Nuta wysoka składa się ze związków, które są najbardziej lotne i posiadają jednocześnie bardzo intensywny zapach. Nuta ta jest odczuwana świadomie zaraz po otwarciu flakonika z perfumami, ale po wtrąciu perfum w skórę nuta ta szybko zanika.

-
- n Zapachy w nutach przeplata się często na sposób przypominający tworzenie muzyki lub wierszy. Są więc kompozycje z zapachem wiodącym tworzonym w ten sposób, że we wszystkich trzech nutach cząstek składowych ma do siebie zbliżony zapach; kompozycje "rymowane", w których występują dwa lub więcej podobnie pachnące składniki w nucie bazowej i wysokiej, natomiast w środku jest ich pozbawiona, oraz najtrudniejsze do skomponowania, ale jednocześnie najbardziej oryginalne, kompozycje "kontrastowe", w których nie ma powtarzających się składników, a zamiast tego są składniki, które są z sobą w ostrym kontraście, który jest niwelowany i uzupełniany przez składniki neutralne.

S³awne perfumy w historii

- n 1370 : *Aqua Reginae Hungaricae* (Woda Królowej Węgier)
 - n 1380/1948 : *Fiori di Capri* Carthusia
 - n 1709 : *Eau de Cologne* Farina (Johann Maria Farina 1685-1766)
 - n 1781 : *Royal English Leather* Creed (James Henry Creed)
 - n 1889 : *Jicky* Guerlain (Aimé Guerlain)
 - n 1902 : *Blenheim Bouquet* Penhaligon's (William Henry Penhaligon)
 - n 1905 : *L'Origan* Coty (François Coty)
 - n 1912 : *L'Heure Bleue* Guerlain (Jacques Guerlain)
 - n 1917 : *Chypre* François Coty (François Coty)
 - n 1919 : *Mitsouko* Guerlain (Jacques Guerlain)
 - n 1919 : *Tabac Blond* Caron (Ernest Daltroff)
 - n 1921 : *N°5* Chanel (Ernest Beaux)
 - n 1925 : *Shalimar* Guerlain (Jacques Guerlain)
 - n 1929 : *Soir de Paris* Bourjois (Ernest Beaux)
 - n 1930 : *Joy* Jean Patou (Henri Alméras)
-

-
- n 1932 : *Tabu* Dana (Jean Carles)
 - n 1932 : *Je Reviens* Worth (Maurice Blanchet)
 - n 1934 : *Pour Un Homme* Caron (Ernest Daltroff)
 - n 1944 : *Femme* Rochas (Edmond Roudnitska)
 - n 1947 : *Miss Dior* Christian Dior (Jean Carles i Paul Vacher)
 - n 1948 : *L'Air du Temps* Nina Ricci (Francis Fabron)
 - n 1956 : *Diorissimo* Christian Dior (Edmond Roudnitska)
 - n 1959 : *Monsieur* Givenchy
 - n 1959 : *Cabochard* Grès (Bernard Chant)
 - n 1960 : *Madame Rochas* Rochas (Guy Robert)
 - n 1966 : *Eau Sauvage* Christian Dior (Edmond Roudnitska)
 - n 1966 : *Fidji* Guy Laroche (Josephine Catapano)
 - n 1969 : *Calandre* Paco Rabanne (Michel Hy)
 - n 1969 : *Chamade* Guerlain (Jean-Paul Guerlain)
 - n 1969 : *Ô* Lancôme (Robert Gonnon)
-

-
- n 1971 : *N°19* Chanel (Henri Robert)
 - n 1972 : *Diorella* Christian Dior (Edmond Roudnitska)
 - n 1976 : *Eau de Soir* Sisley, Hubert d'Ornano
 - n 1976 : *First* Van Cleef & Arpels (Jean-Claude Elléna)
 - n 1977 : *Opium* Yves Saint-Laurent (Jean-Louis Sieuzac)
 - n 1978 : *Azzaro Pour Homme* Azzaro (Gérard Anthony, Martin Heiddenreich, Richard Wirtz)
 - n 1978 : *Magie Noire* Lancôme (PFW)
 - n 1978 : *Anaïs Anaïs* Cacharel (Paul Léget, Raymond Chaillan, Robert Gonnon i Roger Pellegrino)

-
- n 1981 : *Must de Cartier* Cartier (Jean-Jacques Diener)
 - n 1981 : *Nombre Noir* Shiseido (Serge Lutens, Jean-Yves Leroy)
 - n 1981 : *Ombre Rose* Jean-Charles Brosseau (François Caron)
 - n 1983 : *Gold* Amouage (Guy Robert)
 - n 1983 : *Paris* Yves Saint-Laurent (Sophia Grosjman)
 - n 1984 : *Coco* Chanel (Jacques Polge)
 - n 1984 : *Paloma Picasso* Paloma Picasso (Francis Bocris)
 - n 1984 : *Ysatis* Givenchy (Dominique Ropion)
 - n 1985 : *Green Irish Tweed* Creed (Olivier Creed)
 - n 1985 : *Poison* Christian Dior (Edouard Flechier)
 - n 1987 : *Byzance* Rochas (Nicolas Mamounas i Alberto Morillas)
 - n 1987 : *Loulou* Cacharel (Jean Guichard)
 - n 1987 : *Nina* Nina Ricci (Christian Vacchiano)
 - n 1988 : *Boucheron* Boucheron (Francis Deléamont i Jean-Pierre Béthouart)
 - n 1989 : *Samsara* Guerlain (Jean-Paul Guerlain)
-

-
- n 1990 : *Cabotine* [Grès] (Jean-Claude Delville)
 - n 1990 : *Trésor* Lancôme (Sophia Grosjman)
 - n 1991 : *Dune* Christian Dior (Jean-Louis Sieuzac)
 - n 1992 : *Angel* Thierry Mugler (Olivier Cresp i Yves de Chiris)
 - n 1992 : *L'Eau d'Issey* Issey Miyake (Jacques Cavallier)
 - n 1993 : *Jean-Paul Gaultier* Jean-Paul Gaultier (Jacques Cavallier)
 - n 1994 : *Tocade* Rochas (Maurice Roucel)
 - n 1995 : *CK One* Calvin Klein (Firmenich)
 - n 1995 : *Dolce Vita* Christian Dior (Pierre Bourdon i Maurice Roger)
 - n 1995 : *Le Mâle* Jean-Paul Gaultier (Francis Kurkdjian)
 - n 2001 : *Coco Mademoiselle* Chanel (Jacques Polge)
 - n 2001 : *Nu* Yves Saint-Laurent (Jacques Cavallier)